

A CIGAWO COYAMBA – CIMANGIRIZO [MAKISI 40]

Lemba cimangirizo m'Cinyanja comveka bwino pa mutu umodzi wa mitu yotsatirayi. Cimangirizo cako cikhale pakati pa mau 250 ndi 350.

Mitu ya nkhani.

- 1 Tiwerekeze kuti iwe ndi abale ako munapita kukacitira cuti ku nkhalango (National Park) ina yake. Fotokoza mwatsatane-tsatane za malowo.
- 2 Makono kwadza mliri wochedwa 'Corona'. Lemba mwatsane-tsatane m'mene mliri umeneyu wasautsira anthu.
- 3 Fotokoza za kukoma ndi kuipa kwa aphunzi amuna ndi akazi kuphunzirira pa modzi.
- 4 Tayerekezera kuti pa maphunziro ako unali kulipiridwira ndalama za sukulu ndi munthu wina wake amene sali wa cibale. Tsopano wamaliza sukulu lako. Lemba kalata kwa munthuyo kumthokodza pa zomwe anakucitira.

B CIGAWO CACIWIRI – ZA M'MABUKU [MAKISI 40]

Yankhani molunjika mafunso ya m'mabuku anai cabe mwa asanu awa.

- 1 **MATSTOTSI** (*G.H. Shonga ndi J. N. Zulu*) [Makisi 10]
(a) Kodi liu lakuti 'tsotsi' litanthauzanji? [2]
(b) Nanga Gonaapa Mazani anali ndani m'bukuli? [1]
(c) Chula dzina la mkazi yemwe mwamuna wake anaphedwera mnyumba ndi matsotsi. [1]
(d) Pereka milandu iwiri cabe imene anamangidwira nayo Efa. [2]
(e) M'bukuli muli mwambi wakuti, "mtsipu wobiriwira unapha mbuzi." Masulira mwambiyu kulingana ndi m'mene zinaliri m'bukuli. [4]
- 2 **MASAUTSO A KAM'NJIRA** (*J. N. Banda*) [Makisi 10]
(a) Timvetsanji tikati, "Masautso?" [1]
(b) Fotokoza mwatsatane-tsatane m'mene Kamnjira anadzipezera mkamsakasa. [4]
(c) Chulani dzina la mkazi amene Kamnjira anakwatira. [1]
(d) Pereka umboni uwiri umene utisimikizira kuti azungu a mishoni anadzadi kudzaombola anthu mu ukapolo. [4]

3 CIKONDI SAUMIRIZA (J. N. Banda) [Makisi 10]

- (a) Perekani zitsanzo ziwiri zimene zisonyeza kuti Chale anali kuumiriza cikondi. [2]
- (b) M'bukuli muli mau akuti, "Ndiri bwino pang'ono koma citani condimwetsa."
- (i) Ndani ananena mauwa? [1]
- (ii) Anali kuuza yani. [1]
- (iii) Fotokozani mwatsatane-tsatane zimene zinamcitikira munthuyu kuti alankhule mauwa. [4]
- (c) M'bukuli muli mau akuti, 'Amai a Liza.'
- (i) Ndani analankhula mauwa? [1]
- (ii) Chula dzina la munthu wina amene analipo pa nthawi yolankhulidwira mauwa ku cotserako wolankhula ndi woyitanidwayo. [1]

4 IKAKUONA LITSIRO – SIKATA (J. M. Ntaba) [Makisi 10]

- (a) Chula zifukwa ziwiri zimene munthu angamangidwire kulingana ndi bukuli. [2]
- (b) Umvetsanji tikati, "mbiri ndi ng'oma?" [2]
- (c) N'cifukwa ciyani Bonondo anabvulira nsapato pamene anali kuponda pa mcenga wa kunyanja? [2]
- (d) Kodi basi linadzaliranji mopitirira pa muyeso? [2]
- (e) Chula mitundu iwiri ya nthoci imene inachulidwa m'bukuli. [2]

5 MALIRO NDI MIYAMBO YA ACHEWA – (A. J. Makumbi) [Makisi 10]

- (a) Pereka matanthauzo ya malangizo awa kwa namwali.
- (i) Mkazi amamva nkhwali. [2]
- (ii) Mwamuna uzimupenya kumimba nkhope sisintha. [2]
- (b) Fotokozani m'mene zinali kucitikira ngati mkazi wa kucitengwa wamwalira. [5]
- (c) Kodi ndi cifukwa ciyani anthu ayenera kupitira kucipatala atadwala? [1]

C CIGAWO CACITATU – MIYAMBI NDI MIKULUWIKO [MAKISI 20]

Uyenera kuyankha mafunso onse m'cigawo ici (1 ndi 2)

1 Miyambi [Makisi 10]

Pereka matanthauzo a miyambi yotsatirayi:

(a) Maso aipsya kamwa likonza.

Yankho: [2]

(b) Ketengera zinthu pamgon'o.

Yankho: [2]

(c) Kudza kwa mafinya ndi munga womwe.

Yankho: [2]

(d) Kutemetsera nkhwangwa pamwala.

Yankho: [2]

(e) Kanthu kali munye/kanthu kali kucala.

Yankho: [2]

2 Mikuluwiko

[10]

Pereka matanthauzo a mikuluwiko yotsatirayi. Kenaka uigwiritsire nchito m'ziganizo za m'Cinyanja comveka bwino kusonyeza kuti ukuidziwadi.

Citsanzo: Kanjipiti

Tauthauzo: Munthu wamfupi.

Ciganizo: Zimbani anakwatira Kanjipiti.

(a) Cimunthu:

Tanthauzo: [1]

Ciganizo: [1]

(b) Kadzioche:

Tanthauzo: [1]

Ciganizo: [1]

(c) Khambi:

Tanthauzo:..... [1]

Ciganizo: [1]

(d) Matula:

Tanthauzo:..... [1]

Ciganizo: [1]

(e) Sisita:

Tanthauzo:..... [1]

Ciganizo: [1]

Mayeso Anu Atha

www.eczpastpapers.com